

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7 145921

64 182

Sayı : 89456481/610/574
Konu : Yazılı soru önergesi (7/45921)

22-10-2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 26.06.2014 tarih ve 184694 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Burdur Milletvekili Sayın Dr. H. Hami YILDIRIM tarafından verilen 7/45921 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (3 sayfa)

**BURDUR MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. H. HAMİ YILDIRIM'IN 7/45921 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Madenlere yönelik iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı 6331 sayılı Kanunun yayınlanması ile 2013 yılında yenilenmiş ve gerek AB mevzuatı gerekse gelişmiş ülkelerin mevzuatlarına eş değer hale getirilmiştir. Bu kapsamda, Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği; Avrupa Birliğinin maden sektörüne yönelik 92/104/EEC ve 92/91/EEC sayılı iki temel direktifi ile “Maden ve Taş Ocakları İşletmelerinde ve Tünel Yapımında Alınacak İşçi Sağlığı ve Güvenliği Önlemlerine İlişkin Tüzük” temel alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu düzenleme, yer altı, yerüstü ve sondajla maden çıkarılan işyerlerinde çalışanların sağlık ve güvenliğinin korunması için uyulması gerekli asgari şartlar belirlenmiştir. Bu mevzuatın hazırlanması esnasında sektörel olarak araştırmalar gerçekleştirilerek yapılan mevzuat değişikliği ile uygulamaların kolaylaştırılması sağlanmıştır.

15.01.2010 – 15.02.2012 tarihlerinde yürütülen Türkiye’de İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Koşullarının İyileştirilmesi Projesi (İSGİP) ile iş kazalarının ve meslek hastalıklarının en çok görüldüğü sektörler olan maden, inşaat ve metal sektörlerindeki KOBİ’lere ve KOBİ çalışanlarına yönelik çalışmalarda bulunulmuştur.

Maden sektörüne dair çalışmalar kömür ve mermer madenciliği olarak ikiye ayrılmıştır. Mermer madenciliğinde hem ocak hem de fabrika faaliyetleri değerlendirilerek birçok işletme ziyareti ile araştırmalarda bulunulmuştur. AB uzmanlarının da eşlik ettiği çalışmalar sonucunda mermer sektörüne dair risk değerlendirmesi, sağlık gözetimi, iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemlerini içeren iki farklı rehber hazırlanarak dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Proje kapsamında gerçekleştirilen araştırmalar ve işyeri uygulamaları ile mermer sektörüne dair tehlike ve riskler detaylı olarak incelenmiş ve çözüm önerileri geliştirilmiştir. Bu projenin etkilerinin daha fazla işyerine yaygınlaştırılması amacıyla projenin ikinci ayağı 2013 yılında başlatılmış ve devamı olarak İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi Projesi başlamıştır. Bu proje kapsamında belirlenen 35 ilde iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerine eğitimler verilmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu işyerlerinde acil durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanımına sahip ve bu konularda eğitilmiş yeterli sayıda kişinin görevlendirilmesi, araç ve gereçlerin sağlanarak gerekli tatbikatların yapılmasını ve ekiplerin her zaman hazır bulunması yükümlülüğünü getirmiştir.

Söz konusu yükümlülüğe uygun olarak İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelikte de bu konu ile ilgili düzenlemeler yer almakta ve asgari yapılması gereken hususlar belirtilmektedir. Bu yönetmeliğin 13’üncü maddesinin birinci fıkrasında işyerlerinde yılda en az bir defa tatbikat yapılması gerekliliği belirtilmiştir. Bu hükme ek olarak Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin Sondajla Maden Çıkarılan İşlerin Yapıldığı İşyerleri İle Yeraltı ve Yerüstü Maden İşlerinin Yapıldığı İşyerlerinde Uygulanacak Asgari Genel Hükümler bölümünün Ek-1 kısmında tatbikatalar ile ilgili olarak; “15. Güvenlik tatbikatları: İşyerlerinde güvenlik tatbikatları yapılır ve düzenli aralıklarla tekrar edilir. Bu tatbikatların amacı, acil durum ekipmanının kullanılması veya işletilmesi dahil acil durumlarda özel görevi bulunan çalışanların eğitim ve becerilerinin kontrol edilmesidir. Görevli çalışanlara, uygun yerlerde, bu ekipmanların doğru bir şekilde kullanılması veya işletilmesi hususunda da tatbikat yaptırılır. Tatbikatta kullanılan bütün acil durum ekipmanı test edilir, temizlenir ve yeniden dolumu yapılır veya yenilenir. Kullanılan bütün taşınabilir ekipmanlar muhafaza edildikleri yerlerine geri konulur.” hükmü yer almaktadır.

Bakanlığımız, tüm madencilik sektörünü kapsayacak şekilde iş sağlığı ve güvenliği teftiş politikası olarak koruyucu ve önleyici yaklaşımı esas almış ve programlanmış teftişler ile eğitim çalışmalarını bir arada yürüterek ülkemizdeki iş sağlığı ve güvenliği bilincini yükseltmeyi benimsemiştir. Özellikle ölümlü iş kazalarının sıklıkla karşılaşıldığı yer altı kömür işyerlerinden, havza halinde üretim yapılan işyerlerinde yılda iki defa olmak üzere, yer üstü ocakları ile yer altı metal ocaklarının teftişleri, iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişleri yıllık programlı teftişler halinde sürdürülmektedir.

Isparta'da ve Burdur'da yer alan mermer ocakları ve diğer taş ocakları, "2014 yılı Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişleri" kapsamında Mayıs ayı itibarıyla denetlenmeye başlanmış olup, denetimler devam etmektedir.

Bakanlığımızca, gerek maden işyerlerinde gerekse diğer sektörlerde faaliyet gösteren işyerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği açısından gerçekleştirilen denetimlerde, başta 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile söz konusu kanuna göre çıkarılan yönetmelikler olmak üzere çalışma ortamının sağlık ve güvenlik yönünden iyileştirilmesine ilişkin diğer mevzuat hükümleri de esas alınmaktadır. Bahsi geçen tozla mücadele, ilkyardım, acil durum planları, tatbikatlar ve çalışanların eğitimleri gibi konuların tamamı Isparta ve Burdur illerinde yürütülmekte olan programlı teftiş kapsamında denetlenmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun getirdiği yükümlülüklerden birisi de çalışanlara işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi halinde veya yeni teknoloji uygulanması halinde iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin verilmesidir. Bu yükümlülük ile ilgili hususlar Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Söz konusu Yönetmeliğin "İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri" başlıklı 6'ncı maddesi periyodik olarak verilecek olan eğitimlerin çok tehlikeli sınıfta yer alan maden işyeri gibi işyerlerinde yılda en az bir defa verilmesi gerektiğini hüküm altına almıştır. Bu eğitimlerin yıllık olarak çok tehlikeli sınıfta çalışan başına en az 16 saat olması gerekmektedir.

Ayrıca çalışanlara verilecek eğitimler dışında, Bakanlığımızca iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerine ve işverenlere de eğitimler verilmektedir. İş Sağlığı ve Güvenliğinin Geliştirilmesi Projesi kapsamında 2-4 Haziran 2014 tarihlerinde Burdur'da da bu eğitimler gerçekleştirilmiştir. Burdur eğitimlerinde 57'si maden sektöründe olmak üzere toplam 117 iş sağlığı ve güvenliği profesyoneline üç gün boyunca sektörel iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı, risk değerlendirmesi ve iş sağlığı ve güvenliği performans izleme metodları, acil durum planlamaları gibi konularda uygulamalı eğitimler verilmiştir.

Anayasanın 60'ıncı maddesi gereği herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu kapsamda Burdur'da bulunan fabrika ve maden ocaklarında işçilerin maruz kalabilecekleri sosyal, ekonomik ve mesleki risklere karşı 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda uzun ve kısa vadeli sigorta kollarındaki haklara ek olarak sağlık alanında da bir takım düzenlemeler bulunmaktadır.

Ayrıca Anayasada Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevlerin altında sayılan "Sağlık Hizmetleri ve Çevrenin Korunması" başlıklı 56'ncı maddesi Kurumun iş ve işlemlerine yönelik olup işçinin sigortalı olup olmadığına bakılmaksızın Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle tıbben gerekli görülen sağlık yardımları Sağlık Uygulama Tebliğindeki hükümler doğrultusunda karşılanmaktadır.

Ancak belirli bir sektördeki işgücü arz talep dengesini ücret düzeyi, eğitim düzeyi, kentleşme, teknolojik yenilikler, demografik faktörler gibi birçok faktör etkilemektedir.

Bakanlığımızca birçok sektörde iş kazaları ve meslek hastalıklarının önlenmesine yönelik hem mevzuat çalışması hem de inceleme, araştırma faaliyetleri artarak yürütülmektedir. Mermer ocaklarında çalışanlarda ortaya çıkabilecek sağlık sorunları arasında; pnömokonyoz (akciğerlerde tozun birikmesi sonucu ortaya çıkan doku reaksiyonu ile oluşan hastalık), gürültüye bağlı mesleki işitme kayıpları, kas iskelet sistemi rahatsızlıkları

gibi önemli sağlık sorunları bulunmaktadır. Risk etmenlerine bağlı meydana gelebilecek meslek hastalıklarının önlenmesinde iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında belirtilen tedbirlerin yerine getirilmesi, çalışma ortamı gözetiminin ve çalışanların sağlık gözetimlerinin yapılması büyük önem taşımaktadır. Bakanlığımız tarafından kömür madenleri, kuvars madenleri, asbest, insan yapımı lifler ile çalışanlar, oto sanayi, tekstil, tarım sektörü, plastik gibi birçok sektörde iş sağlığı ve güvenliği araştırma projeleri yapılmış, devam etmekte ve önümüzdeki yıllar içinde planlanmaktadır. Sektörlere yönelik bu projelerde; risk değerlendirmesi, işyeri ortam ölçümleri, iş sağlığı taramaları, kişisel koruyucu donanımların uygunluğunun incelenmesi, çalışanlara, İSG profesyonellerine, işverenlere yönelik eğitimlerin düzenlenmesi, önleyici ve koruyucu tedbirlerin belirtilmesi, inceleme ve araştırma sonucu rapor, rehber ile basılı ve görsel rehberlerin hazırlanması vb. çalışmalar yürütölmektedir. Riskli bir iş kolu olan maden sektöründe, yer altı veya yer üstü madenleri ayrımı yapılmaksızın çalışmalarımız sürdürölmektedir.

Bakanlığımızca gerçekleştirilen İSGİP projesi kapsamında da mermer ve kömür madenlerinde karşılaşılabilecek meslek hastalıkları, yapılması gereken sağlık gözetimleri gibi konular hazırlanan rehberde açıklanmıştır.